

KISS ADÉL ELEONÓRA

Gyöngyöm, Jakab Testvér!

Zsófinak

A szerző középiskolai tanár,
újságíró.

Tudom, illendő lett volna négy s fertály esztendőkkal ezelőtt szólnom Kegyelmeddel. Asszonyi foglalatosságaim s egyebek megköztözenek, s ezen köteleket most oldá meg az mi Örök kegyelmű Mindenütt ható s élő Atyánk. Ő helyhezteté szívembe, hogy válaszandjak Kelmed soraira.

Kisdedekhez nem kell alkalmaznom magam többé. Zsófia Úr Asszony magához vevé ez feladatokat miként az kamara kulcsát. Az én földi Uram elköltöztével szabaddá válék, mint az Boreás. Vagy az Mistral. Egyebekben ötöt Böjtelő havában szólította magához az Minden Kegyelmű édes Atyánk, minekelötte négy esztendő-kig gyötörte az kórság. Az doktorok kénozták ötöt, mígnem ereje megfogyatkozék, s az színe es egészen elváltozék. Olyanná lón, mint az békavirág. Nem illő eztet mondanom, de némelykor az borzadály kerite hatalmába, midőn reája pillanték. Az én szépséges egészségű Uramnak minő vétke ada okot az mi Mennyei Atyánknak illy nagy büntetésére? Nagyobb részt magam forgolódék vala körülötte, s ettemm jérce levessel, s mindeneket úgy készíték, az mint az ő ínyére való lett volna. Volt ebből háborúság es mi közöttünk. (Nem egészen akkora miként az mi menyegzőnk körül, kinek az ő pápista atyafihadja annyira ellene vala. Azt a fergeteges szidkozódást nem kívánhatom vissza.) Menjek az apró jószág közibe, s szórjam az magot, de ő neki hagyjak már nehány békességes minutát! (Szerelmetes magzatom az ő atyjának fogá pártját.) Ily s hasonló cívódások közt telének az ő utolsó napjai, mígnem az ő leheletét megszegé s visszavevé az lelkét az Minden Kegyelemnek Ura. Most már Asszony Anyám lészen kormányossa az hajónak mellyen együtt szállának tengerre Atyám Urammal — mondá Zsófia Úr Asszony midőn magunkra maradánk. Erre alkalmasnak nem érezvén önnön magamat vágyván vágnám sorornak állni ha pápista volnék. Így meghúzandom magamat az felházban s forgatandom az Írást. Nem is hagytam volt fel véle bár az szorgalmatos tanulmányozásban meg-megakasztának teendőim.

Tudja-é Kegyelmed, Jakab mester, minő sértést ejte rajtam azzal az „üdvözlettemmel”? Igen szerencséje Kelmednek hogy haragot nem tartó lévén magamban keresém az hibát. Dejszen Gyöngyöm Jakab megint ide s elköszöne hogy útra keljék miként az fergeteg! Egyebekben sem vesztegeté az szót melly kihez-kihez alkalmasossá tétetve befészkelé magát az én szűmbe. Vágyakozom én es magamat

megaláztatni hogy elnyerném az Igaz Bíró kegyes ítéletét midőn megállandok előtte amaz napon.

Tudja, az mit mi Atyánk jóságáról leltem, igen az én magam esze járása szerint való! Ő megadja kegyessen s szívessen mit kérek Tőle. Az én szerelmes Uramat kiért még csak egy sohajtást sem kelle kilehelnem s már elébem adá, majd harminc s még négy esztendőig bírhatám s véle többé s kevesebbszer kevésbé megelégtette az én napjaimat. Tudván tudom én es, hogy „akarata szerint szült minket az igazság beszéde által, hogy az ő teremtményeinek némi zsengei legyünk”.

De sokat kíván Gyöngyöm! Hogy késlekedném az szólásra midőn az fazakakból gyöngyözik kifele az lé s amaz kised ottan forgolódik az szoknyám hasítékjánál beléje akaszkodván hogy szurtos kezét üstöllést tisztícça meg az ő édes öreg anyja? Az mi egyetlen ez világot teremtő Atyja kívánhatja-é hogy ilyen környül állások mellett befogjam az én számat? Igaza lehet Kelmednek. Kívánhatja. Sőt kívántatik cselekedni es az miképpen aztat elém adja. Bár az kútnak kereke es visszakarikázik, ha ki nem akasztja azt az ember.

Amaz súlyokat pedig, az miket kelmed reám pakola, asszonyi állat elhordozni képes nem leend. Ha „az nyelvet emberfia megszelídíteni képtelen” minekutána „fékezhetetlen gonosz az”, ugyan mi képen zabolázhatná meg az Úr Isten gyöngéd teremtménye ki az bűnt tudván tudva az Mi Atyánknak parancsolatját általhágva oly orcátalanul elköveté? Elolthatik-é az lúdvérc midőn sziszegő lánggal fölcsap amaz tisztátalan lápi világban? Örök győzedelmet arathat-é az ember Baálzebubnak fölötte hogy követendje eztet békeség s mennyei harmonia emez földi lakozásunknak közepette?

Amaz forrás meg az zabola dógában igaza lehet Jakab Uramnak, ámde mi képen fogjam igába patvarkodó nyelvem? Kívánkozom ugyan dicséreteket szólni regveltől estvélig. De tehet-é pecsétet mindannyiunk szájára amaz örök hatalmú mennyei nagy Isten? Atyánk az égben add segedelmedet mindenkoron szállani midőn az szükségeltetik s bűnös gerjedezésemet féken tartani s imádandó székedet magasztalni s nem egyebet cselekedni. Úgy légyen az mi képen Te aztat kívánod!

Gyöngyöm, Gyöngyecském, Jakab! Éveimnek száma lassan béteilik. Vágnám én es elköltözni amaz fényes mennyei hazában követendő az én e világi Uramat amaz mennyeinek honjában. Hajdan lombos hajamnak koronája, az melynek mindenik szála számon vala tartva az én mennyei Atyácskámnál igen megsilányula. Nem öltezendek inentől fogva szép gyócsban sem karmazsin csizmácskákban mellyeket ugyan lánságom óta nem es öltöttem vala magamra. Emez utósó kívánságom dógában peniglen jegyeztessék fel hogy kívánkoznék nyugodalmat lelteni amaz kőrisnek lábánál az hova szépséges bölcsességű Uram takarították. Legyek ne több mint az por s hamv az mikből az Úr Isten csinát minket az ő jó kedvéből. Vágyván vágyom az Urat s „Békességben fekszem le és legott elaluszom”, ahogy az zsótárba írva vagon. Bizony, legott. Gyöngyöm, Jakab. Legott.